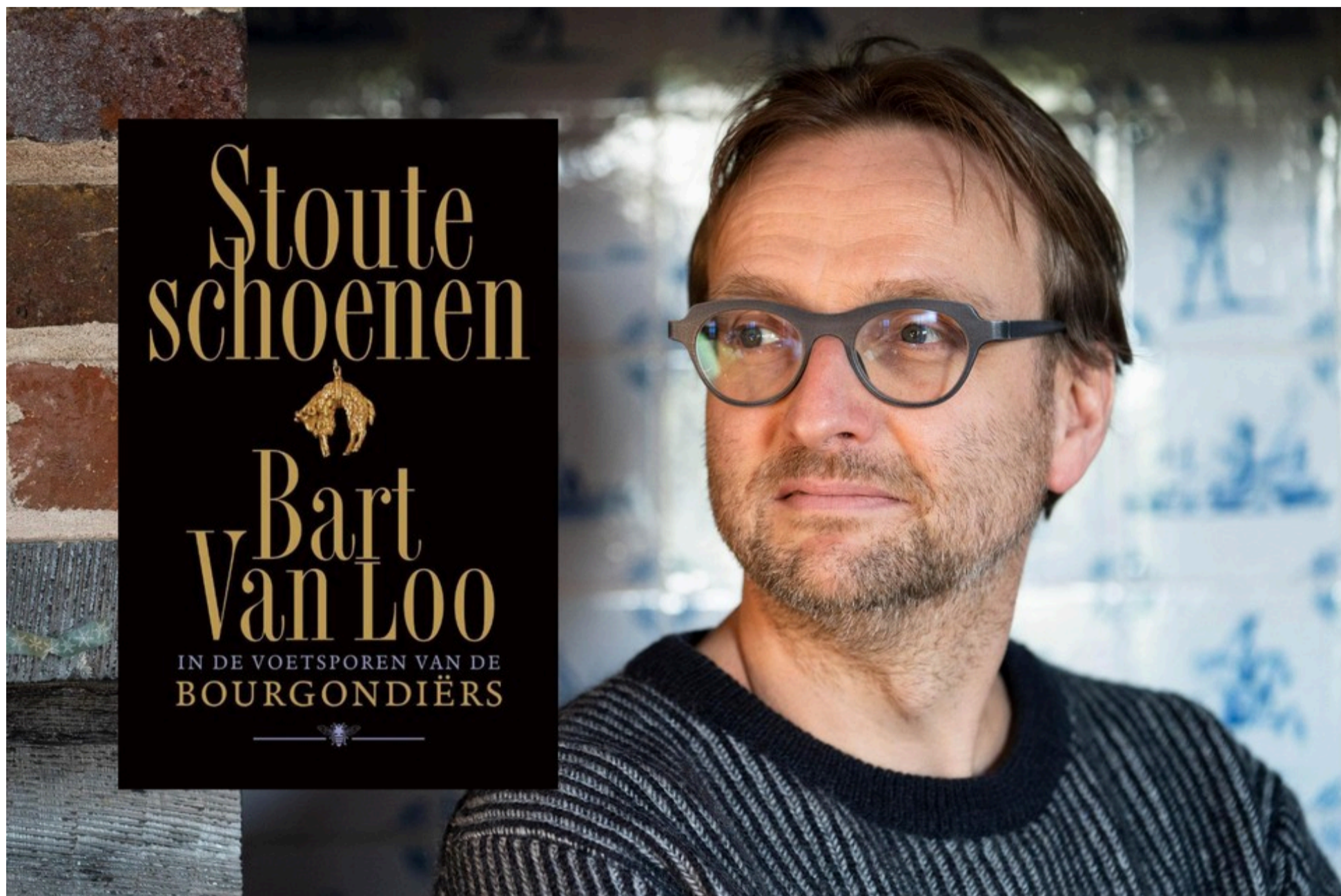

Als abonnee kan je dit plusartikel lezen.

 RECENSIE GESCHIEDENIS

'Stoute schoenen' van Bart Van Loo: 848 bladzijden onovertroffen vertelplezier en onstuitbaar enthousiasme

© rr

Met bravoure en bevlogenheid gidst Bart Van Loo je langs sites en sporen van het Bourgondische rijk. Dichtbij of veraf: de Bourgondiërs zijn werkelijk overal.

Jonas Roelens

Vrijdag 30 augustus 2024 om 16:30

BART VAN LOO

Stoute schoenen. In de voetsporen van de Bourgondiërs

De Bezige Bij, 848 blz., € 45. Verschijnt op 3 september.

★★★★★

Hoe recenseer je als academicus het vervolg op het weergaloze verkoopsucces *De Bourgondiërs*? Toen collega-mediëvisten zich aan kritiek waagden (https://www.standaard.be/cnt/dmf20210119_98129281) *DS*, 20 januari 2021 (https://www.standaard.be/cnt/dmf20210119_98129281)) eindigde dat in socialmediareletjes die tot in de VRT-studio's uitgevochten werden. En toegegeven, zelf stoorde ik me destijds ook lichtjes aan de literatuurlijst met hiaten, de grote afhankelijkheid van kroniekschrijvers, de soms wel heel teleologische visie op het verleden waarbij de eenmaking van de Lage Landen onderdeel lijkt van een vooraf uitgedacht meesterplan door Filips de Stoute, of de geringe aandacht voor de bloeiende stedelijke dynamiek die zo typerend is voor onze contreien in de vijftiende eeuw. Maar er is een grote 'maar'.

Tegelijk ben ik Bart Van Loo eeuwig en drie dagen dankbaar dat hij de periode die me zo dierbaar is zo duurzaam ontsloot voor zo'n breed publiek. Voor *De Bourgondiërs* was de plank geschiedenis in de gemiddelde boekhandel voor driekwart gevuld met naslagwerken over de Eerste Wereldoorlog en Hitlerbiografieën. Sinds Van Loo zijn de middeleeuwen weer hip. Bovendien kon ik het vuistdikke *De Bourgondiërs* (https://www.standaard.be/cnt/dmf20190117_04110477) destijds maar niet wegleggen tijdens het lezen. En dat was dit keer met *Stoute schoenen* opnieuw het geval.

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210125_97979135?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

Lees ook *Opinie Bart Van Loo: "Wat als academici leesbare boeken konden schrijven?"* > (https://www.standaard.be/cnt/dmf20210125_97979135?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210125_97979135?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

In dit vervolg trekt Van Loo tijdens verschillende tijdreizen op speurtocht naar de zicht- en tastbare restanten van de Bourgondische hertogen. Daarbij beperkt hij zich absoluut niet tot de usual suspects Gent of Brugge. Van Dinant tot Dadizele, van Bern tot Breda, werkelijk overal hebben de Bourgondiërs sporen nagelaten. Van Loo illustreert overtuigend hoe hun verhaal meer is dan een interludium in de Franse geschiedschrijving en de eenwording van de Lage Landen. Hun verhaal is Europese geschiedenis van formaat.

Zicht op Gent. — © rr

Om dat verhaal te volgen, heb je soms wel wat verbeelding nodig. Oorlogen, beeldenstormen, revoluties, branden of simpelweg wijzigende smaken zorgden ervoor dat sommige Bourgondische kerken of kastelen vandaag slechts nog een schim zijn van wat ze vroeger waren. Maar met zijn begeestering slaagt Van Loo er vlot in om zelfs je enthousiasme op te wekken voor een parkeerterrein in Autun dat zich bevindt waar Jan Van Eycks *De Maagd van kanselier Rolin* ooit hing.

Andere plekken zijn veel beter bewaard gebleven en Van Loos lyrische beschrijvingen wakkeren terstond de wanderlust aan. Ondergetekende nam tijdens een recente autorit Rotterdam-Gent ei zo na de afrit Bergen op Zoom louter dankzij Van Loos briljante beschrijving van een zestiende-eeuwse schouw daar. Mocht het Markiezenhof wat minder vroeg sluiten, was ik die schouw zeker gaan bewonderen. Dat is de fenomenale overtuigingskracht van dit boek: je krijgt instant zin om in de auto of op de trein te springen om de besproken plekken te bezoeken.

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20201215_97944376?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

Lees ook De 5 levenslessen van Bart Van Loo: "Aan de passie kan je je ook schroeien. En dan ga je plat op de grond" >
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20201215_97944376?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20201215_97944376?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

De historische sensatie en verwondering is bijzonder aanstekelijk. Maar Van Loo heeft het verhaal van de Bourgondiërs ondertussen ook gewoon nog beter in de vingers en heeft zich nog grondiger ingelezen tijdens dit naar eigen zeggen "avontuur van gestaag bijleren", zo blijkt uit de actuele literatuurlijst. Ook focust hij dit keer veel sterker op de vele hovelingen en rijke stedelingen, zoals Pieter Bladelin of Judocus Vijd, zonder wie het verhaal van de Bourgondiërs er een pak soberder had uitgezien. Van Loo legt vlotjes onverwachte verbanden waardoor we van het kasteel van Wijnendale plots naar het Brusselse Hotel Ravenstein afreizen. Daardoor gaat het sommige lezers misschien duizelen van alle Filipsen en Margaretha's in het verhaal, dat dit keer minder chronologisch verteld wordt, maar de nuttige stambomen en kaarten helpen het overzicht te bewaren.

Onovertroffen

Voor wie toch de draad verliest, blijft het genieten van anekdotes zoals het vijftien kilogram zware boek dat toebehoort aan een jeugdig 'Lippeke' dat later zal uitgroeien tot Filips de Schone, de kasteelmuur van Germolles waarop de initialen van Filips de Stoute en Margaretha van Male tot op vandaag geschilderd staan als symbool van hun liefde, of het schitterende reliëf dat Karel de Stoute aan Luik schonk nadat hij de stad een paar jaar eerder zo goed als verwoest had ... Van Loos vertelplezier is onovertroffen.

Wil je de Boekennieuwsbrief ontvangen?

Schrijf je in voor deze nieuwsbrief en ontvang elke week het nieuwste aanbod boekentips, boeiende verhalen en toonaangevende stemmen.

Inschrijven >

Door je in te schrijven voor deze nieuwsbrief zijn de [privacyverklaring](https://www.mediahuis.be/nl/voorwaarden/privacy-beleid) (<https://www.mediahuis.be/nl/voorwaarden/privacy-beleid>) en de [gebruiksvoorwaarden](https://www.mediahuis.be/nl/voorwaarden/gebruiksvoorwaarden/) (<https://www.mediahuis.be/nl/voorwaarden/gebruiksvoorwaarden/>) van toepassing.

Op elke bladzijde voel je hoezeer Van Loo het verhaal van de Bourgondiërs en hun erfgoed genegen is. Zo krijgen Nederlanders nu en dan terecht een veeg(je) uit de pan voor hun klemtoon op de 'Gouden Eeuw' en hun Hollandocentrisme, terwijl ze amper aandacht hebben voor het Bourgondische tijdvak of pakweg middeleeuws Gelre. Of windt hij zich op over het feit dat Franse historici de Bourgondiërs sinds de negentiende eeuw al te makkelijk onder de mat vegen door hun focus op de Franse monarchie. Dichter bij huis betreurt Van Loo tijdens bezoeken aan concrete sites het gebrek aan zichtbaarheid of informatie over de Bourgondische roots en doet hij concrete, nuttige suggesties voor lokale overheden om met dat verleden aan de slag te gaan. Dat kunt u trouwens ook zelf. Via een online 'abecedarium' gaan de tijdreizen verder en kunnen lezers zelf Bourgondische restanten suggereren om de digitale kaart te vervolledigen.

Van Loo dankt de professionele historici en archivariissen die hem mee op tijdreis namen, maar zij mogen hem op hun beurt omhelzen voor het onstuitbare enthousiasme waarmee hij tal van vergeten Bourgondische sites nieuw leven inblaast en met verve op uw bucketlist plaatst.

Lees ook

(https://www.standaard.be/cnt/DMF20240827_94589001?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

⊕ Plage Centrale met Regula Ysewijn en Bart Van Loo: "Je kunt toch voor België pleiten en hartstochtelijk van Vlaanderen houden?" >

(https://www.standaard.be/cnt/DMF20240827_94589001?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

(https://www.standaard.be/cnt/DMF20240827_94589001?utm_campaign=internal-article&utm_source=standaard&utm_medium=lees-ook)

Niet te missen in DS+

⊕ Radiologen scannen 8 procent meer, maar dat kost ons 30 procent extra

Het budget voor radiologie is tussen 2013 en 2022 drie keer zo snel gestegen als het aantal ...